

Broj/Број: 1/4-50- 1-265-22/04
Sarajevo/Сарајево: 23.09.2004. godine

ZAPISNIK

22. sjednice Komisije za finansije i budžet Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH koja je održana 23.09.2004. godine, u vremenu od 13,00 do 16,30 sati .

Sjednici su prisustvovali članovi Komisije: Nikola Kragulj, Fatima Leho, Ruža Sopta, Hasim Felić, Zlatko Lagumdžija, Abdulah Nakaš, te Beriz Belkić koji je sjednicu napustio zbog ranije planiranih obaveza. Sjednici Komisije nisu prisustvovali: Ljiljana Milićević iz opravdanih razloga i Mirko Blagojević.

Sjednici su prisustvovali i poslanici Seada Palavrić, Vinko Zorić, Filip Andrić i Mara Perkanović.

Sjednici su prisustvovali i pozvani predstavnici institucija: Ljerka Marić i Ranko Šakota iz Ministarstva finansija i trezora, Donald Hays iz OHR-a, Joli Dikson, Šefika Hafizović i Kemal Čaušević iz Uprave za indirektno oporezivanje, g-din Jansen iz CAFAO, te drugi predstavnici međunarodne zajednice.

Sjednici je prisustvovala i Dragica Hinić, sekretar Komisije.

Sjednicom je predsjedavao Nikola Kragulj.

DNEVNI RED:

1. Razmatranje Prijedloga zakona o porezu na dodanu vrijednost (PDV) radi sačinjavanja novog komisijskog izvještaja (predlagač: Vijeće ministara BiH);
2. Razmatranje Prijedloga zakona o uplatama na jedinstveni račun i raspodjelu prihoda (predlagač: Vijeće ministara BiH);
3. Razmatranje Prijedloga zakona o finansiranju institucija BiH (predlagač: Vijeće ministara BiH).

Ad.1. Razmatranje Prijedloga zakona o porezu na dodanu vrijednost (PDV) radi sačinjavanja novog komisijskog izvještaja (predlagač: Vijeće ministara BiH)

Nikola Kragulj informirao je prisutne o upravo održanoj javnoj raspravi Prijedlogu zakona o porezu na dodanu vrijednost (PDV), kojoj je prisustvovao veliki broj predstavnika zasinteresiranih institucija. Cijeli tok rasprave je sniman tako da će biti sačinjen i transkript. Komisija će sve prijedloge i mišljenja date u toku rasprave razmotriti, zatražiti i mišljenje predlagača Zakona o njima, te nakon toga prema odgovarajućoj proceduri obratiti se Domu. Stoga je bio mišljenja da Komisija nakon održane javne rasprave ne bi mogla odmah na ovoj sjednici odlučiti o Prijedlogu zakona i sačiniti novi izvještaj za Dom. Trebalo bi zatražiti produženje roka za razmatranje ovog zakona, kako bi se došlo do jasne argumentacije koja bi poduprla određeni komisijski prijedlog za Dom.

Zlatko Lagumdžija je predložio da prisutni gosti i predstavnici Vijeća ministara, pred Komisijom izlože svoju argumentaciju za primjenu jedinstvene stope PDV-a, a da onda članovi Komisije nastave svoj rad saglasno odredbama Poslovnika. Istaknuo je dalje da su danas dostavljeni i određeni analitički pregledi i kvantifikacije, te komentari o pojedinim stopama.

Ljerka Marić kratko je obrazložila razloge za predloženu od Vijeća ministara jedinstvenu stopu PDV-a. Posebno je istaknula da je poštovana obaveza usklađenosti ovog zakona sa Šestom direktivom EU, te da je uveden oporezivi prag od 50.000 KM. Ovaj zakon sačinjen je u saradnji sa ekspertima MMF-a, CAFAO-a i Uprave za indirektno oporezivanje uz maksimalnu analizu. Pri tome se nastojalo olakšati i što više uprostiti uvođenje PDV-a u našu zemlju, a što omogućava jedinstvena stopa, iako je postavljeno i socijalno pitanje kao moralno pitanje.

Uz donošenje ovog zakona istovremeno se trebaju usvojiti i dva druga zakona koja su na dnevnom redu ove sjednice Komisije, čime bi se zaokružio cijeli sistem.

Donald Hays istaknuo je problem neplaćanja poreza u velikom broju zemalja, kao i u BiH-i kao jedan od najznačajnijih problema u razvoju jedne države. Stoga se sve institucije koje prikupljaju porez ubuduće moraju maksimalno anagažirati na prevazilaženju tog problema. Sve državne institucije trebaju imati osposobljen kadar za ovaj zadatak. Porez se radi navedenog, kao i niza drugih razloga treba ubirati na nivou države kako je predloženo, jer će to smanjiti mogućnosti manipulacija, a navedeni prijenos nadležnosti sa entiteta na nivo države u toj oblasti već je dogovoren i reguliran. Stoga Parlament BiH izmjenom datog prijedloga PDV-a treba preuzeti i odgovornost za njegove rezultate.

Joli Dikson istaknuo je da uvođenje PDV-a zahtijeva maksimalan pozadinski rad u BiH.

Uvođenje PDV-a je težak korak u svakom slučaju i rezultira određenim teškoćama. Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje dao je maksimalan doprinos u izradi Prijedloga zakona, a osnova za rad sastojala se u analizi tima stručnjaka MMF-a dostavljenoj u svom izvještaju. Ovim izvještajem predloženo je i da se izuzeća od Zakona striktno ograniče uz pozivanje na Šestu direktivu EU, koja govori o nultim stopama. Dalje je argumentirao razloge za prihvatanje jedinstvene stope koja je jednostavnija za primjenu, onemogućava zloupotrebe i korupcije, smanjuje troškove, te olakšava rad zaposlenim kojih u Upravi trenutno nema dovoljno. Istaknuo je dalje činjenicu da će PDV dovesti do povećanja cijene hljeba i drugih proizvoda, ali to nije razlog za njegovo neprihvatanje. Socijalni programi se moraju pri tome unapređivati, razvijati privreda i sl.

Šefika Hafizović, član Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje iz FBiH, također je za primjenu jedinstvene stope PDV-a jer se navedeni prijedlog temelji na jakoj i stručnoj argumentaciji. Zakon u našoj zemlji mora biti jednostavan, jer ga mora podržati efikasna poreska administracija, koja ovde još uvijek nije u potpunosti formirana. Druga posebna opasnost koja bi proistekla iz primjene više stopa je činjenica da se u BiH dijeli porez između nivoa vlasti, dok je kod drugih zemalja porez izvorni prihod centralne vlasti. Jedinstvenom stopom osigurava se siguran prihod i države i nižih nivoa vlasti. Navedeni projekat treba raditi i na reformi poreskih obaveza u entitetima, biti harmoničan s drugim oblastima i na taj način osigurati i zaštitu siromašnih slojeva stanovništva.

G-din Jansen iz CAFAO-a istaknuo je da su došli do istovjetnih rezultata kao i tim iz MMF-a, uz posebno potenciranje trenutnog nedostatka kadra u Upravi za indirektno oporezivanje, koje ima samo 18 zaposlenih a postoji potreba je za 600 zaposlenih.

Zlatko Lagumdžija istaknuo je potom da je Dom usvojio principe Zakona i primjenu diferenciranih stopa. Zahvalio se prisutnim predstavnicima međunarodne zajednice na datoj argumentaciji, te ih zamolio da ne potcenjuju niti članove Komisije niti druge stručnjake u BiH-i koji imaju drugačiji stav od njihovog. Prijedlog koji je Komisija prethodno usvojila i koji je bio dostavljen Domu, zasnovan je na kalkulacijama grupe eksperata (dva bivša premijera, bivši šef države, profesori univerziteta, ekspertni stručnjaci iz Hrvatske i dr.). Za njega je argumentacija data na ovoj sjednici Komisije neprihvatljiva u potpunosti. Pri tome se postavljaju pitanja da li uvesti uopće dvije stope, 8% i 18%, te da li primijeniti uopće nultu stopu. Po njemu ne postoji dilema u vezi s primjenom Šeste direktive EU-e jer ona pruža mogućnost za primjenu dvije stope. U direktivi također stoji da kod ukidanja stopa zemlje članice EU mogu usvojiti prijelazne mjere, a kao što se zna BiH-a nije ni zemlja članica EU-e. Također, u BiH nema uređene socijalne politike, pa se trenutno mora i na ovaj način voditi računa o najugroženijim kategorijama stanovništva.

Uvredljiva je i argumentacija da naša administracija nije u stanju trenutno obavljati posao u slučaju više stopa. Iz navedenih razloga on i dalje stoji iza ranije usvojenog izvještaja Komisije. Kod stope od 8% podržavaju se inputi u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji uključujući i njene rezultate, a to je trenutno regulirano kroz stopu od 10%. Pod stopom od 0% ostale su kategorije koje su i do sada spadale pod taj procenat. Na ovaj način ne smanjuju se prihodi države u kojoj je do 50% nenaplaćenog poreza, a sa predloženim stopama postiže se sadašnji nivo prihoda u BiH. Dalje je predložio da se u okviru Strategije borbe protiv siromaštva i uporedo s ovim Zakonom, sačini Prijedlog zakona o oporeziovom i neoporezivom ličnom dohotku po uzoru na Hrvatsku.

Joli Dikson, pozivajući se na Šestu direktivu, istaknuo je da ona dopušta dvije stope. Naglasio je pri tome da se nulta stopa može primjenjivati samo kod izvoza, a ne i za domaće proizvode.

Fatima Leho istaknula je da bi bilo mnogo bolje da je ovaj nivo komunikacije postignut mnogo ranije i prije nego je Prijedlog zakona dostavljen u parlamentarnu proceduru. Posebno je naglasila da se u BiH-i trenutno ne može zanemariti socijalni momenat. Činjenica koju je potvrdio g-din Dikson, da će poskupjeti prije svega hljeb, a potom i mlijeko, ulje i sl. proizvodi, uvođenjem jedinstvene stope nju paralizira, jer su to osnovni proizvodi za preživljavanje. Stoga svi prisutni na ovoj sjednici moraju voditi računa o tom pitanju.

Seada Palavrić upitala je da li se nulta stopa može smatrati prijelaznom mjerom u smislu Šeste direktive, te da li je moguće hljeb i osnovne životne namirnice podvesti pod stopu od 5%.

Donald Hays potom je izrazio razumjevanje za diskusije prethodnika u vezi socijalnog stanja u zemlji, a što ima refleksiju i na sistem PDV-a koji se treba uvesti.

Nikola Kragulj je po okončanoj raspravi predložio, a članovi Komisije jednoglasno prihvatili, slijedeći **zaključak** :

Sve prijedloge i mišljenja iznesene na javnoj raspravi i ovoj sjednici Komisije u narednom periodu treba sagledati u potpunosti, te u konsultacijama s predlagачem Zakona vidjeti na koji način djelovati, s obzirom da je rok za usvajanje ovog zakona kraj decembra mjeseca tekuće godine. Od Kolegija Doma potrebno je zatražiti produženje roka za raspravu o predloženom zakonu, u skladu sa odredbama Poslovnika.

Ad.2. Razmatranje Prijedloga zakona o uplatama na jedinstveni račun i raspodjelu prihoda (predlagач: Vijeće ministara BiH)

Nikola Kragulj informirao je prisutne da je Prijedlog zakona dobio pozitivno mišljenje od Ustavno-pravne komisije, te da su na Prijedlog zakona po jedan amandman uložili Ruža Sopta i Nikola Kragulj. Potom je otvorio opću raspravu o principima zakona.

U potom otvorenoj raspravi učestvovali su Ruža Sopta, Seada Palavrić, Filip Andrić, Fatima Leho, Ljerka Marić, Jusuf Kumalić, Abdulah Nakaš i Nikola Kragulj.

Ruža Sopta i Filip Andrić istaknuli su da ovaj zakon nije u skladu s Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja i da zadire u ustavne promjene jer govori o nivoima finansiranja, isključujući pri tome jedan nivo finansiranja. To pitanje mora se razraditi u članu 33. i stoga je predložen amandman u navedenom smislu.

Seada Palavrić, Fatima Leho i Abdulah Nakaš imali su suprotno mišljenje od prethodnika, pri tome naglašavajući da je ovo pitanje u nadležnosti Federacije BiH, te ga stoga ne treba regulirati ovim zakonom.

Radi prevazilaženja različitih mišljenja o ovom pitanju, **Ljerka Marić** predložila je da se pitanje kriterija za vraćanje sredstava sa federalnog na kantonalni nivo, regulira donošenjem posebnog propisa, ali bez posebne razrade u ovom zakonu.

Nakon okočane rasprave članovi Komisije jednoglasno su usvojili principe Prijedloga zakona, te predložene amandmane koji su postali sastavni dio Zakona, a glase:

Amandman I.

U članu 33. stav 1. Prijedloga zakona, u drugoj rečenici, iza riječi “zasniva se na sumi prometa robe” treba dodati riječi “i usluga”.

Amandman II.

U članu 33. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

“Uprava za indirektno oporezivanje će posebnim propisom utvrditi kriterije za raspodjelu prihoda na niže nivoe u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Postojeći st. 2. i 3. postaju st. 3 i 4.

Također, jednoglasno je usvojen i Zakon u cjelini, koji je potom upućen u dalju parlamentarnu proceduru.

**Ad.3. Razmatranje Prijedloga zakona o finansiranju institucija BiH
(predlagač: Vijeće ministara BiH)**

Nikola Kragulj informirao je prisutne da je Prijedlog zakona dobio pozitivno mišljenje od Ustavno-pravne komisije, te da je na Prijedlog zakona uložio dva amandmana.

Nakon kraće rasprave članovi Komisije jednoglasno su usvojili principe Zakona, kao i predložene amandmane koji glase:

Amandman I.

U članu 2. Prijedloga zakona dodaje se nova definicija koja glasi:

“o). Neisplaćene obaveze: Bilo koja obaveza koju treba platiti, a koja na dan dospijeća plaćanja nije u cjelosti plaćena.”

Amandman II.

Član 12. stav 5. mijenja se i glasi:

“ Na osnovu alokacije budžetskih sredstava i instrukcija Ministarstva finansija i trezora, budžetski korisnici će pripremiti i podnijeti prijedloge operativnih budžeta Ministarstvu finansija i trezora svaki mjesec. Predloženi operativni budžeti će pokrivati troškove i uključivati sumu svih neisplaćenih obaveza. Ministarstvo finansija i trezora će obavjestiti budžetske korisnike o odobrenim operativnim budžetima. Ministarstvo finansija i trezora će dostavljati mjesečni izvještaj Vijeću ministara o svim neisplaćenim obavezama. Nakon usvajanja izvještaja od strane Vijeća ministara, Ministarstvo finansija i trezora obustavlja plaćanja obaveza budžetskog korisnika u visini koja je dovoljna za plaćanje neizmirenih obaveza budžetskog korisnika.”

Komisija je potom jednoglasno prihvatila tekst Prijedloga zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine s usvojenim amandmanima i uputila ga u dalju parlamentarnu proceduru.

Zapisnik sačinila:
Dragica Hinić

Predsjedavajući Komisije:
Nikola Kragulj

